

kwestie is van samenwerking. Men zegt dan, dat de ene rat het ei tussen zijn poten en buik vastgrijpt en zich dan op zijn rug rolt, waarop de tweede rat hem bij de staart pakt en aldus meetrekt". De schrijver verwijst hier naar een afbeelding en gaat voort: „Ik ben nooit van een dergelijke grappige voorstelling getuige geweest, noch heb ik ooit iemand ontmoet, die zo gelukkig was deze te zien. Inderdaad kan men iemand gelukkig achten, die een rat een ei (al is het op een andere wijze) heeft zien verslepen, en dit was met mij het geval op een zondagmiddag in april van dit jaar (1954), toen ik het stropen van een kievitse waarnam.

Ik stond op de steiger van mijn woon-schuit en keek door mijn kijker over de drassige weilanden naar de plaats waarvan ik wist, dat er een kievitsnest lag met twee eieren. Plotseling kreeg ik iets in het oog, dat zich door het gras bewoog, en op het eerste gezicht meende ik, dat het een van de kieviten was, terugkerend naar het nest, doch na enige ogenblikken realiseerde ik mij, dat het bewegende voorwerp een grote Bruine rat was, die snuffelend op weg was naar het kievitsnest. Mijn eerste gedachte was de eieren te redden, maar toen ik mij bedacht, dat het nutteloos zou zijn de rat te verdrijven, daar hij vroeger of later toch zou terugkomen, besloot ik goed op te letten.

De rat sloop door het gras tot bij het nest en daarna was hij enige minuten uit mijn gezicht verdwenen. Plotseling verscheen hij weer met een ei in zijn bek (zie afbeelding); hij droeg het bij het puntige gedeelte en hield zijn kop omhoog, zoals een goede jachthond een Haas of ander groot wild zou dragen om te voorkomen, dat het over de grond sleept.

De rat droeg het ei circa 23 meter ver en verborg het in een graspol. Na ongeveer

een minuut kwam hij weer te voorschijn en ging opnieuw op het nest af om het tweede ei te halen, dat hij op precies dezelfde wijze vervoerde als het eerste. Hij droeg ook dit tweede ei en verstopte het op gelijke wijze in dezelfde graspol.

Ik ging toen het moeras in (de rat ging er natuurlijk van door) en vond de graspol met de twee kievitseieren er in verborgen. Toen ik ze opnam, merkte ik op, dat elk ei aan de puntige zijde twee kleine gaatjes vertoonde, die ongetwijfeld gemaakt waren door de tanden van de rat, teneinde het ei beet te pakken".

Tot zover de waarneming van Harrison, die een pentekening van het geval maakte en deze bij zijn artikel liet afdrukken.

Beide malen nam dus de rat het puntige uiteinde van het ei in de bek en de twee opgemerkte kleine gaatjes moeten afkomstig zijn geweest van de boven- en onder-snijtanden van de rat, die twee aan twee dicht tegen elkaar staan. Het vervoer van een kippeï op deze wijze is uitgesloten door zijn grootte en zwaarte.

De schaal van een kievitse is heel dun en de rat moet dat ei dus heel voorzichtig hebben ingebeten en vervoerd zonder met zijn tanden door te drukken. De instinctieve handelingen voor de diefstal zijn knap verricht.

Naar ik meen, staat deze waarneming geheel op zichzelf en heeft Harrison wel iets heel zeldzaams waargenomen.

Begin augustus 1956 ontving ik van de heer G. M. Roding, Enschede, een brief met vermelding van de volgende feiten. Hij schrijft:

„In Kosmos van 1936, jaargang 33, p. 315, staat een artikel van Willy Ley: Ratten als Eierdiebe, waarin het bewuste transport met behulp van een op de rug liggende rat uitvoerig beschreven wordt. Ley begint zijn stuk met het aanhalen van La Fon-

taine's fabel (± 1677).” Men zie De Levende Natuur van maart 1954, p. 60, waar die fabel staat afgedrukt. „Ley heeft Prof. Dr. E. W. Gudger, bibliograaf van het museum van natuurlijke historie te New-York, om nadere inlichtingen omtrent de herkomst van de fabel verzocht. Gudger heeft in de Pierpont Morgan-bibliotheek in New-York een Perzisch (!) handschrift met een afbeelding ontdekt uit 1291, dat hij publiceert en waarin ook deze ratten-historie verteld wordt. Bovendien kreeg Gudger op zijn desbetreffende oproep in het Journal of Mammalogy enkele zeer betrouwbare ooggetuigenverklaringen uit Caracas (Venezuela) en Stony Point aan de Hudson, beide over eiertransporten, en één uit de omgeving van New-York over een dergelijk transport van een aardappel. Verder weer Ley uit de literatuur een geval uit Amsterdam, vermeld in The Hive, een Amerikaans familieblad, uit 1803, en één uit Engeland; zie The Zoologist, 1953. Tenslotte richtte Ley een oproep tot de lezers, waarvan hij het resultaat publiceert in Kosmos van 1937, jaargang 34, p. 304 e.v. Drie ooggetuigenverslagen kreeg hij uit Innsbrück, Baden en Bremen, bovendien een vijftiental (!) verslagen uit de tweede hand van aardappel- en eiertransporten. Een der brieveschrijvers meldt zelfs, dat dit

in Italië, in de omgeving van Rome, een algemeen bekend feit zou zijn.....”

Tot zover de mededelingen van de heer Roding, die ik gaarne van harte dank zeg voor al deze bijzonderheden.

Gevoegd bij het reeds bekende over dit onderwerp zien wij nu, dat op tal van plaatsen over de wereld het verschijnsel bekend is en dat het al eeuwenlang gezien is. Juist door de wijde uiteenligging van alle genoemde plaatsen winnen de gevallen aan waarschijnlijkheid. Ten aanzien van het geval Innsbrück herinner ik nog eens aan mijn artikel van augustus 1953, waarin vermeld wordt, dat K. von Dalla Torre in 1880 te Innsbrück ook het eiervervoer waarnam.

Alle nu bekende plaatsen, waar men eieren aardappelvervoer heeft gezien, liggen op het noordelijk halfrond van de aarde, begrijpelijk, omdat daar het meeste land is gelegen. De waarnemingsplaatsen en de tijdstippen liggen zover uiteen, dat zij rustig als geheel onafhankelijk van elkaar kunnen worden beschouwd. Al is dan de dieverij, waarbij twee ratten een rol spelen, nog niet door foto of film vastgelegd, wat bovendien technisch gesproken niet eenvoudig is, dan is toch moeilijk aan bovenstaande feiten te twijfelen.

VRAGEN EN KORTE MEDEDELINGEN

Roodkopklauwier. Van 4-8 september 1956 heeft zich een Roodkopklauwier opgehouden in de omgeving van het Biologisch Station „Weeversduin” op Voorne. Hij zat geregeld op een telefoondraad of een bordje Verboden Toegang en stortte zich van daarop op prooidieren op de grond; waarschijnlijk waren dit meest sprinkhanen.

P. STOUTJESDIJK.

Biol. Station „Weeversduin”, Oostvoorne.

Late Vink. Op 8 september van dit jaar hoorde ik 's morgens om ongeveer kwart over acht in het oude geboomte van de voormalige Haagse Dierentuin aan de Benoordenhoutseweg een Vink zingen. Ik had helaas geen tijd om langer waarnemingen te doen, maar ik hoorde toch minstens zes maal achtereen de volledige slag. Deze zang valt in een periode dat een dergelijk verschijnsel zeldzaam voorkomt (vgl. o.a. Handbook of British Birds, Vol. I, p. XXXVIII). A. C. v. BRUGGEN.